

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Cap. I. De Festiuitatibus obseruandis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

EXAMEN V.

De Legibus in particulari circa materiam Mandati terij Decalogi de Festorum obseruatione.

CAPVT PRIMVM.

De Festiuitatibus obseruandis.

I. *N*tertio praecepto Decalogi: *Sabbato sanctifices, determinatur tempus, quo Deo est externus cultus tribuendus. In Euangelica lege Sabbatum in diem est Dominicam mutatum. Igitur expendas, quanam solemnia obseruare teneamur? Ad Deum pertinet Dominica dies, cuius obseruatio perantiqua, & multis de causis iure Canonico introducta. Ad Christum duodecim Festiuitates pertinent, Incarnatio, Natiuitas, Circuncisio, Epiphania, Praesentatio in templo, Transfiguratio, Passio Domini, (quae minimè in praecepto) Resurrectio, Ascensio, Rogationes de praecepto non sunt, Pentecostes, Corpus Christi, Inuentio Crucis, B. Virgini dedicantur Conceptio, Natiuitas, Praesentatio, Annunciatio, Visitatio, Purificatio, Assumptio, Dedicatio S. Mariae ad niues, Expectatio, quorum solemnium Praesentatio, Dedicatio, & expectatio non vniuersaliter de praecepto custodiuntur. Ad sanctos denique pertinet Dedicatio Angelorum, & Apparitio, ex quibus prima tantum in praecepto. Natiuitas Ioannis, Duodecim Apostolorum dies, SS. Stephani, Laurentij, Sebastiani ex consuetudine S. Syluestri Romae, Martini alicubi, SS. Antonij, & Francisci ex deuotione, Annae, Magdalenae, Catharinae, & Luciae alicubi, Festum omnium Sanctorum: atque adeo dies omnes festi in anno octoginta sunt & vnus. Durant omnes aequaliter à media nocte in mediam noctem.*

2. *Quanam causa, ac cuiusnam potestas dies festos instituendi? In summo Pontifice amplissima potestas est. Episcopi in suis Diocesis instituire possunt, modo sit capax materia. Requiritur cleri, populi que consensus, vt Episcopus praeceptum imponat colendi festum; ex consuetudine tamen potest sine populo Episcopus. Laici praecepere festum diem non possunt, secus vacationem à seruilibus operibus, at non sub praecepto.*

Cura/ise

Consuetudo laicorum, & clericorum potest ne introducere dies festos? Potest, obligationem attamen non inducit, nisi fiat cum existimatione obligationis. Possunt ne singuli de communitate se obligare? Possunt se personaliter, non tamen ad posterum obligationem transmittere. Potest ne festus dies ad meridiem usque tantum institui? Ita quidem, & de facto alicubi observatur. Porro (vti integræ quæstioni satisfaciam) Festorum institutionis causæ multæ ad Dei, Sanctorumque honorem, gratiarum actionis, &c. pertinentes.

CAPVT II.

Quidnam præceptum, quidnam in die festo prohibitum?

3. **O**bscuro expendas, quidnam sit præceptum agere in die festo? Missam audire, quod quidem præceptum aliquo modo diuinum est absolutè Ecclesiasticum. Obligat ad mortale, si voluntariè omittatur, eiusque obligatio durat toto tempore ante meridiem. Impleri potest statim post mediam noctem. Infra de Missæ exauditione.

4. *Quidnam autem prohibitum in die festo? In die festo solum vacatio à seruilibus operibus præcipitur. Quid seruile? Illud, ad quod serui deputati sunt. Nec opus seruile fit, quia ob lucrum factum est de se ante seruitutem non erat. In commodum alterius fieri, vel non, ad seruile opus extrinsecum est.*

5. *Si seruile opus necessarium sit ad hominis sustentationem, prohibitum ne est? Minimè, sicut neque ad curandum proximum; quia necessitas caret lege.*

6. *Quid si ad Dei cultum seruiatur? Si diuino cultui opera extrinseca propinqua sint, v.gr. ornare altaria, vestes sacras extrahere, & similia, licent. Romotiora, vt mundare scopis, tepetibus vestire parietes, & huiusmodi, nisi aliqua intercedat excusatio, saltem venialia sunt.*

7. *Num misericordia opera exercenda? De se seruilia non licent, vt consuere vestem pauperi, deferre ligna eidem, &c.*

8. *Quid de liberalibus? Studere, etiam artibus mechanicis, vt mentis instructioni opera detur, liberale est. Item scribere, nec fit seruile ob lucrum: transcribere autem etiam probabile fit seruile esse, contrarium probabilius affirmo. Pingere seruile ex suo genere. Itineratio minimè, nisi fiat cum*